

ontwaardiging over de kunstbezuinigingen, die vooral alles wat jong en experimenteel is treffen, gooien student-choreografen zich tijdens het Internationaal Theaterschool Festival frontaal op scene. Toevallig of niet, maar het programma *The Makers Present: Dance* zit barstensvol kritiek, wanhoop en energie, heel veel energie.

De stukken gaan over macht, over lichamen in pijn, over vervreemding en natuurlijk, zoals zo vaak in dans, over onhandige pogingen tot contact, hier de minst verrassende bijdrage, uit Arnhem. De meeste ideeën zijn opvallend helder geformuleerd en goed uitgewerkt. De choreografen verraden zogezegd een weldoordachte eigenzinnigheid. De grens met performancekunst wordt graag opgezocht en dat is niet verbazingwekkend: vier van de vijf geselecteerde choreografen komen van de vrijdenkende School voor Nieuwe Dansontwikkeling in Amsterdam.

Setareh Fatehi toont in *Department class for supreme leaders* in een handomdraai de verschillende gezichten van macht. Een vrouw brult als een potentaat, haar 'macht' zit in haar kokerrok, haar plastic machinegeweer, haar luide stem. Tot langzaam al haar kleren zijn afgegleden en zij naakt, via videobeelden, massa's protesterende mensen belichaamt. De Arabische Lente, het Malieveld: ook deze kwetsbare persoon heeft 'macht'.

Ook de andere solo maakte indruk. Hoe zijn vaardigheden als choreograaf werkelijk zijn, is nog moeilijk te beoordelen, maar de dans die Simon Tanguy voor zichzelf maakte, staat in elk geval met beide benen op de grond. Hoezeer die grond in Japan ook onder zijn voeten wegzakt. Hij verbeeldt een man in grote kwelling. Waarom is niet duidelijk, maar dat doet er ook niet toe. Zijn lijf is met hem aan de haal, zakt in, veert op, schiet weg. Maniakaal bijna, tot op de millimeter. Het is absurd maar vooral beangstigend, deze stuiptrekkende mens.

De twee jongens in *The miserable thing* hebben het geluk ook nog niet gevonden, het Japanse gelukskatje met de wenkende poot voor hen op het toneel ten spijt. In de veelal synchrone bewegingspatronen hebben ze steun aan elkaars schaduw, maar tegelijkertijd gaan ze kopje onder in de maatschappij die oplegt wat geluk is, zo lijkt het. Het geeft een mooie combinatie van kleine, intieme bewegingen en starende, wezenloze blikken met allesoverschreeuwende muziek en, een beetje uitgekauwd, blote lijven die hysterisch door verf en sapjes glibberen.

Die maatschappij met zijn norma-

tieve gedrag staat ook centraal in het uiterst komische *Standards* van Karina Sarkissova. Vier vrouwen bespotten het vrouwelijke schoonheidsideaal en de vrouw die zich daarvoor in het zweeft werkt, door een minitieuze imitatie te geven van aerobics, cheerleading, voguing. Tussen alle sprongen en spagaten door spugen ze met een niet aflatende glimlach kritische teksten uit. Hier zie je hoe goed uitvergroting en tegenstelling kunnen werken. Dat de drie andere academies die werk inzonden (Arnhem, Rotterdam, Tilburg) zo mager of niet zijn vertegenwoordigd, heeft volgens Tim Persent, artistiek leider Dans van het ITS Festival, te maken met het niveau van rijpheid. 'Dat was in Amsterdam het grootst.' Om het palet gevarieerder te maken, worden volgend jaar waarschijnlijk ook het Belgische P.A.R.T.S. en een andere buitenlandse opleiding uitgenodigd.

Mirjam van der Linden

DANS

THE MAKERS PRESENT

Frascati 2, Amsterdam

ITS Festival - The Makers Present: Dance. Met choreografieën van Fatehi, Tanguy, Van Luijk, Sarkissova en Belfiore. 26/6.

In een lucht die zwaar is van de ver-

Volkskrant, 28 juni 2011